

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokous 3/2016

Pöytäkirja

Aika 19.4.2016, klo 10.15–13.15

Paikka MMM, Mariankatu 23, kokoushuone Kartano

Jakelu Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Kutsutut Jäsenet ja (*varajäsenet*)

Puheenjohtaja Mika Leppinen, Suomen Kennelliitto ry
(*varapuheenjohtaja Laura Hänninen, Helsingin yliopisto*)

Koiratoiminta

Tapio Eerola, Suomen Kennelliitto ry
(*Tapio Toivola, Suomen Palveluskoiraliitto ry*)

Kissatoiminta

Veikko Saarela, Suomen Kissaliitto
(*Toija Viita-aho*)

Hevostoiminta

Katja Hautala, Suomen Hippos ry
(*Ismo Kovanen, Suomen Hevosomistajien Keskusliitto ry*)

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

Joonas Gustafsson

(*Jarmo Tuutti, Suomen eksoottisten eläinten harrastajayhdistysten liitto ry*)

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Tarja Koistinen, Itä-Suomen yliopisto
(*Anna Hjelm-Björkman, Helsingin yliopisto*)

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Paula Hirsjärvi
(*Elisa Aaltola*)

Maa- ja metsätalousministeriö

Tiina Pullola
(*Pirjo Tomperi*)

Elintarviketurvallisuusvirasto

Taina Mikkonen
(*Marjukka Anttila*)

Käytännön eläinsuojeluvalvontatyötä tekevä viranomainen

Maria Wahlfors, Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö
(*Jessica Löfgren-Eriksson, Etelä-Suomen aluehallintovirasto*)

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

Maria Lindqvist, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry
(*Laura Uotila, Eläinsuojeluliitto-Animalia*)

Käytännön eläinlääkintätyö

Mari Vainionpää
(*Anne Sjöholm*)

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

Juha Strengell, Suomen Lemmikki-liitto ry
(*Harri Laakso, Suomen Lemmikki-liitto ry*)

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy
(*Santeri Pionimäki*)

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.18.
2. Kokous todettiin järjestäytyneeksi ja päätösvaltaiseksi. Osallistujat esittäytyivät. Paikalla oli 10 jäsentä ja 3 varajäsentä.
3. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin pienin muutoksin.
4. Maa- ja metsätalousministeriöstä kerrottiin, että eläinsuojelulakiuudistus etenee. Mediassa on käyty keskustelua eläintenpitokielto rekisterin toimivuudesta. Uudessa lakiluonnoksessa on maininta eläintenpitokieltojen valvonnasta ja tarkastuksista. Eläintenpitokiellon valvonnan mahdollisuus halutaan varmistaa.

Ministeriön organisaatio uudistuu syksyllä, mutta sillä ei ole vaikutuksia neuvottelukunnan toimintaan. Eläinten hyvinvointikeskus siirretään mahdollisesti Luonnonvarakeskukseen. Luonnonvarakeskus selvittää parhaillaan eläinsuojeluvalvonnan järjestämistä ja resurssitarpeita ministeriön pyynnöstä.

5. Neuvottelukunta keskusteli eläinten luovutuksesta ja siihen liittyvästä kauppa- ja kuluttajansuojasta edelliskertaisen alustuksen pohjalta. Eläintenpitokielto rekisteristä voi jokainen kansalainen tilata otteen kerran vuodessa ilmaiseksi. Ehdotettiin, että eläimen myynnin edellytyksenä voisi olla ostajan itsestään esittämä ote, jolla ostaja todistaa, ettei ole eläintenpitokiellossa. Epäiltiin kuitenkin, ettei viranomaisella ole resursseja valvoa rekisteriotteiden käyttöä. Koirakauppoja tehdään vuosittain 60 000-80 000 suurelta osin Kennelliiton kautta, jolla on käytössä useita erilaisia lomakkeita. Kennelliitto edustaa sekä koirien myyjiä että ostajia, mikä on toisinaan ongelmallista. Uudet kauppasopimukset ovat aiheuttaneet kysymyksiä, ja ristiriita ostajan ja myyjän edunvalvonnan välillä tulee kasvamaan. Todettiin, että koiran roolin ja eläimen itseisarvon teroittaminen uudessa eläinsuojelulaissa voisi auttaa asiaa.

Toisaalta huomautettiin, ettei rekisteriote auta, jos ostaja ei välitä pennun alkuperästä ja lähtöoloista. Otteen vaatiminen kaupanteon yhteydessä ei lopeta pentutehtailua. Eläintenpitokieltoja annetaan vuosittain muutamia kymmeniä ja kauppoja tehdään kymmeniä tuhansia; järjestely lisäisi byrokratiaa, muttei juuri auttaisi varsinaisessa ongelmassa, sillä käytännön toteutus olisi vaikeaa. Käytännössä eläintenpitokiellon valvontaa pidettiin mahdottomana, sillä kieltoa kierretään erilaisilla omistujajärjestelyillä. Ostajan valistamista pidettiin tärkeämpänä ja peräänkuulutettiin kuluttajan vastuuntuntoa, jottei eläimiä ostettaisi epäilyttäviistä paikoista eikä säälistä. Todettiin, ettei asiapohjainen valistus riitä korjaamaan ongelmaa, sillä useat kuluttajat ovat jo tietoisia pentutehtailusta, mutta koiria ostetaan silti tehtailijoilta. Asiaan olisi puututtava lainsäädännöllisin keinoin: kauppapaikkojen olisi rekisteröidyttävä (vain lisenssin saanut toimija saa myydä), eläimet pitäisi tunnistusmerkitä ja rekisteröidä, eläintä ei saisi myydä alaikäiselle, ulkomailla häntätyypistettyjä tms. eläimiä ei saisi myydä Suomessa (toisaalta todettiin, että mutilaatioiden tunnistaminen ja valvonta on äärimmäisen vaikeaa). Löytöeläintalojen pitäjille olisi asetettava pätevyysvaatimukset. Hoito-ohjeet eläimen hoitoon olisi annettava ostajalle kaupan yhteydessä. Todettiin kuitenkin, että em. toimien käytännön toteutus on haastavaa ja valistustakin tarvitaan edelleen, mutta sen jättäminen yksin järjestötoimijoille ei riitä.

Lemmikkien kaupan suhteen toiminta Suomessa on etenkin koirapuolella ollut varsin järjestäytyntä, mutta tilanteen jatkumista tällaisena epäiltiin. Kissoista sen sijaan iso osa on rekisteröimättömiä kotikissoja, joiden kaupoista ei ole tietoa, samoin kuin ei eksoottisten eläinten eikä pienten nisäkkäiden kaupastakaan.

Lainsäädännössä eläintä pidetään tavarana, mikä aiheuttaa ongelmia, kun kyseessä on tunteva olento. Pohdittiin, voisiko eläimille luoda juridisesti uuden kategorian tai "tavararyhmän", jolloin eläin pääsisi lainsäädännöllisesti parempaan asemaan. Todettiin, että ylipäätään oma lainsäädäntö eläinten kauppaa varten olisi tarpeen, ja pohdittiin mahdollisuutta tehdä kansalaisaloite aiheesta. Eläimen itseisarvon määrittelyä laissa pidettiin olennaisena. Päätettiin kutsua VTT Birgitta Wahlberg puhumaan seuraavaan kokoukseen eläimen asemasta ja itseisarvosta. Neuvottelukunta päätti ottaa kantaa yhteiskunnan vastuuseen eläinten kaupan suhteen.

6. Neuvottelukunta keskusteli lemmikkieläinten eläinlääkäripäivystyksen yksityistämisestä sekä hyväksyi aiheesta laaditun kannanoton pienin muutoksin.

8. Muut asiat:

Käytiin lyhyesti läpi, mitä eläinten hyvinvointiin liittyvää toimintaa neuvottelukunnan jäsenistöllä on meneillään. SEY on kysynyt puolueiden näkökulmia eläinsuojelulain uudistukseen; vastausten julkistamistilaisuus Kirjasto 10:ssä Helsingissä 7.6.16. Kennelliitto tekee yhteistyötä esim. eläinsuojelujärjestöjen kanssa ja toimii työryhmissä, mutta keskittyy etupäässä koiraharrastustoiminnan edunvalvontaan. Kissaliiton tehtävänä on paitsi eläinsuojelu, myös rotueläinten tunnetuksi tekeminen. Kissaliitossa selvitetään, miten nimetään eläinsuojelusta vastaava henkilö näyttelyissä ja mitä hänen toimenkuvaansa kuuluu. SEY kääntää Hyvinvoiva koira -opasta ruotsiksi ja tuottaa Lemmikit Suomessa -tietopaketin turvapaikanhakijoille ja maahanmuuttajille suunnattuun Näin käyttäydyt Suomessa -oppaaseen. Lisäksi käynnissä on SEYn Paras eläinlaki -kampanja sekä opetusmateriaalin tuottaminen opettajille syksyllä 2016. SEYn syksyn 2016 eläinten viikon teemana on hevonen, johon liittyyen luvassa on mm. hevostieto.fi -sivusto. Suomen eksoottisten eläinten harrastajayhdistysten liitto (SEEL) tekee käytännön työtä jäsenyhdistyksissä; luvassa on mm. Eksoottisen eläimen ostajan opas. Evira julkistaa eläinsuojeluvälvönnän tulokset toukokuussa. Eurooppalaisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien (EuroFAWC) vuosittainen kokous järjestetään Helsingissä 18.-19.5.16. Kuluttajaliitto tekee hintavertailuja perustoimenpiteistä eläinlääkäripalveluissa. Eettisen eläinkaupan sertifikaattityöryhmä kehittää sertifikaattijärjestelmää pikkunisäkkäisen kasvattajille.

9. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.25. Seuraava kokous 9.6. klo 10.15-12.15.

Puheenjohtaja Mika Leppinen

Sihteeri Tiina Kauppinen